

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. IV. Corollaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

tas est pars numeri, & sicut plures unitates coordinatae constituunt numerum discretum, sic plura indivisibilia mutata esse invicem sibi succedentia, & per intellectum Angelicum tanquam terminus à quo, & ad quem coordinata faciunt motum discretum.

Unde in neutro instanti seorsim sumptio, sive in quo prior locus relinquatur, sive in quo posterior locus acquiritur, sed in utroque simul sumpto, & cum Angelus dicit: adhuc ultimo volo esse in loco A. & cum dicit, nunc primum volo esse in loco B. Angelus proprie loquendo movetur, si autem ista duo instantia divisim sumantur, ad unum dici potest, quod in primo moveatur initiative, & in secundo consummative.

Ex quibus patet responsio ad probationem minoris: nam major negatur & dicitur, mobile motu discreto moveri in utroque termino simul sumpto. Illud quod ad dicitur: ante mutatum esse praecedit mutari, distinguo. in motu continuo, ubi mutatum esse non est pars motus, concedo, in motu discreto, ubi mutatum esse est pars, nego. ratio patet ex dictis.

Objic. tertio. Non potest Angelus transire de tempore praeterito in futurum, quin transeat per tempus praesens: ergo nec poterit transire de loco in locum, quin transeat per spatium intermedium; sicut enim tempus praesens intermediat inter praeteritum & futurum, sic spatium intermedium inter 2. loca extrema.

Respondeo primo retorquendo argumentum. nam potest Angelus operari in primo & ultimo hora quadrante, quin operetur in tempore intermedio: ergo similiter potest operari successive in loco A, & loco C. quin operetur in intermedio spatio B.

Respondeo secundo negando paritatem: quia Angelum transire ab uno tempore in aliud tempus, nihil est aliud, quam ipsum modo coexistere futuro, qui prius coexistebat praeterito: hoc autem non est in potestate Angeli, ut prout ipse voluerit, coexistat, vel non coexistat: sed prout ipsae partes temporis affluunt, sic ipsi coexistit. Cum ergo pars futura temporis non sequatur praeteritam, nisi mediante tempore praesenti, necesse est, ut etiam hoc modo Angelus ipsi coexistat. E contra Angelus est, & movetur in & de loco per suam liberam operationem, unde nec est alligatus conditionibus loci materialis, & divisibilis.

§. IV.

Corollaria.

Inferes ex dictis primo, Angelum nunquam moveri in instanti. Ratio est ex S. D. a. 3. In omni motu est prius & posterius; & quidem motus discretus Angeli includit destinationem intrinsecam in uno, & inceptionem intrinsecam in altero loco; sed in unico instanti non est prius & posterius, neque definitio in uno, ac inceptio intrinseca in altero loco; aliis Angelus posset naturaliter replicari, atque in eodem instanti simul esse in duobus locis aequatis: ergo in unico instanti non est motus Angeli.

Dices. Ut materia per generationem transeat à precedente forma ad sequentem, sufficit, quod toto tempore antecedenti fuerit sub forma priori, & in uno instanti incipiat intrinsece forma suble-

quens esse in materia, cum destinatione extrinseca praecedentis formae; unde generatio est mutatio instantanea; quae non mensuratur tempore, sed instanti: ergo pariter ad motum Angeli sufficit, quod ipse intrinsece incipiat esse in novo loco, & toto tempore fuerit in loco priori; ita ut solum extrinsece definat esse in illo, adeoque etiam erit motus instantaneus.

Respondeo, negando consequentiam: quia illa mutatio instantanea generationis v.g. est terminus motus continui praecedentis; sed motus talis Angeli non est terminus alicujus motus praecedentis, sed est per se ipsum à nullo alio motu dependens, &c. inquit cit. S. D.

Inferes secundo. Sicut motus continuus Angeli mensuratur tempore continuo; sic motum discretum mensurari tempore discreto.

Ratio est: quia proportionata & homogenea mensura motus continuus succedentis est tempus continuum & partibus continuatis constans; motus verò discretus tempus discretum ex instantibus discretis & separatis constatur. Neque tamen hinc sequitur, quod possint plura instantia & indivisibilia mathematica nostri temporis sibi invicem immediate succedere, & aliquam moram extensionem, ac diuturnitatem efficere: sive enim instans Angelicum, in quo Angelus definit esse in loco, correspondeat instanti nostri temporis, uti vult Gonet, sive correspondeat instanti Mathematicè indivisibili, semper inter unum instans & alterum, in quo Angelus incipit esse in novo loco, intercedit quies aliqua negativa, cui correspondent partes nostri temporis, ut probabiliter docet Augustinus à V. M. illa etiam quies, cum dicat simplicem interruptionem in operando, non impedit motum discretum, sed potius facit discontinuum, atque discretum.

Ceterum hoc ipsum tempus Angelicum consistit in operatione primi & perfectissimi Angeli; continua, si est continuum; discretà, si discretum: Primum enim in quolibet genere, cum sit maxima perfectum & uniforme, solet esse mensura ceterorum. Quod si primus Angelus cesset ab operatione, alterius Angeli in perfectione prioris operatio ceteras Angelicas operationes mensurabit, ob datam rationem.

Inferes tertio. Summam esse motus Angelici velocitatem: vel enim Angelus movetur motu discreto, & tunc poterit momento de caelo in terras venire, si nihil operetur per medium; neque enim spatii interjacentis obstaculo retardatur. Vel movetur motu continuo, & tunc per minutissimam temporis partem suam virtutem applicando & dividendo poterit spatium intra Sphaeram suae activitatis contentum decurrere. Interea licet quoad motum discretum aequalis sit Angelorum velocitas, non est tamen aequalis quoad motum continuum. Velocitas quippe motus discreti ipsius convenit propter libertatem & independentiam suae operationis à loco corporeo, quae est aequalis in omnibus. At velocitas motus continui desumitur ex perfectione virtutis activae, & amplitudine Sphaerae activitatis: sed Angelus perfectior habet majorem Sphaeram activitatis: ergo. Demusigitur Angelum minoris perfectionis habere pro Sphaera suae activitatis 100. millia, & eaque

eaque intra millefimam horæ partem posse decurrere; poterit Angelus perfectior, qui pro Sphæra activitatis habet 1000. milliaria, eodem temporis spatio 1000. milliaria percurrere, atqui ille est motus velocior, per quem breviori tempore majus spatium pertransitur: ergo.

12. Inferes quartò. Potentiam executivam seu loco motivam Angeli non esse distinctam ab ipsius intellectu practico.

Ratio est primò. Quia motus localis Angeli consistit in operatione intellectus practici formaliter immanente, & virtualiter transeunte: ergo & potentia locomotiva ab intellectu practico non distinguitur. Consequentia patet. Antecedens probatur. Imperium est actus intellectus practici: sed operatio Angeli, quæ localiter movetur, est ipsum imperium. ergo. majorem suppono ex Traçt. de actibus humanis. minor probatur. ope-

ratio Angeli virtualiter transiens debet esse operatio intellectualis pertinens ad executionem: sed alia ejusmodi non est assignabilis præter imperium: omnis enim alia operatio aut præcedit, aut subsequitur actum imperii. Si subsequitur, aut est actus alicujus virtutis corporeæ, aut applicatio ad ipsum; sed neutri locus est in Angelo. Si præcedit, tunc pertinet ad ordinem intentionis.

Ratio est secundò: Ratio distinguendi in homine potentiam executivam & locomotivam à potentia intellectiva est specialis difficultas executionis residens in membris corporeis: hæc cessat in Angelo: ergo.

Tertiò. Potentia locomotiva distincta ab intellectu, pertinet ad gradum vite sensitivæ; ergo unde exulat vita sensitiva, etiam illa profecti debet.

DISPUTATIO XXIX.

DE

Medio cognitionis Angelicæ.

Ad q. 54. & seq.

EXpositis, quæ ad Angeli substantiam, sive in se spectatam, sive ad corpora & loca comparatam pertinent, procedimus cum S. D. ad considerandam primariam ipsius operationem, nempe cognitionem, ubi primò quæ de quidditate q. 54. deinde, quæ de medio seu specie q. 55. tractavit, expendemus.

ARTICULUS I.

An Angeli intelligant per species infusas?

SUMMARI A.

1. Intelligere Angeli distinctum ab ejus substantia.
2. Item ab ejus esse.
3. Intellectus quoque Angeli distinguitur ab ejus essentia.
4. Non distinguuntur in Angelo intellectus agens & patiens.
5. Angelus necessario habet species intelligibiles suæ essentia superadditas.
6. Non ab objectis acceptas.
7. Sed initio suæ creationis infusas.
8. Substantia Angelica est adhuc incompleta ad cognitionem omnis entis.
9. Formare species est perfectio cum imperfectione.
10. Disparitas inter objecta sensibilia & intelligibilia.
11. Non sequuntur ex infusis speciebus infinita species.
12. Cognitione secretorum & contingentium dependet a certis conditionibus.
13. Ista species non sunt Angelicæ proprietates.
14. Quamvis dici possint connaturales.

§. I.

Quidditas tum intellectus, tum cognitionis Angelicæ.

1. Suppono primò. Intelligere Angeli realiter distingui ab ejus substantia. Ut habet S. D. q. 54.

a. 1. Ratio est primò: quòd si intelligere esset substantia Angeli, Angelus esset actus purus: hoc implicat: ergo. Sequela probatur. Intelligere secundum se dicit purissimam actualitatem: ergo si Angeli substantia est suum intelligere, est actus purus.

Ratio est secundò. Angelus non est suum esse; ergo nec suum intelligere. Consequentia probatur. Tum quia intelligere est actualitas purior, aut æquè pura, quàm esse; tum quia intelligere plus distat à substantia Angeli, quàm esse, estque posterius, quàm esse.

Suppono secundò, quòd intelligere Angeli non sit ejus esse. S. D. a. 2. Ratio est primò. Esse Angelis, ut cujuslibet creature, est determinatum ad unum, nempe ad certam essentiam; intelligere est indeterminatum, & indifferens ad infinita objecta, formæque repræsentandas; ergo non hoc idem. Secundò. Angelus mutat suas intellectiones, non mutat suum esse; ergo distinguuntur. Tertiò. Visio beatifica est perfectissima intellectio Angeli; nec tamen est ejus esse: ergo nec alia intellectio.

Suppono tertiò. Intellectum Angeli distingui ab ejus substantia. S. D. a. 3. Sequitur ex prædicta conclusione: Illæ potentia realiter distinguuntur, quarum actus adequati realiter distinguuntur; sed esse, quod est actus adequatus essentia, in Angeli.